

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

14 päivänä kesäkuuta 2012*

Yhteisön tullikoodiksi — 236 artiklan 2 kohta — Sellaisten tullien, joita ei lain mukaan ollut kannettava, palauttaminen — Määräaika — Asetus (EY) N:o 2398/97 — Lopullinen polkumyynnitulli Egyptistä, Intiasta ja Pakistanista peräisin olevien puuvillan tyyppisten vuodeliinavaatteiden tuonnissa — Asetus (EY) N:o 1515/2001 — Myöhemmin pätemättömäksi todetun asetuksen nojalla maksettujen polkumyynnitullien palauttaminen — Ylivoimaisen esteen käsite — Päivä, jona velvollisuus tuontitullien palauttamiseen syntyy

Asiassa C-533/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka tribunal d'instance de Roubaix (Ranska) on esittänyt 8.11.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 17.11.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Compagnie internationale pour la vente à distance (CIVAD) SA

vastaan

Receveur des douanes de Roubaix,

Directeur régional des douanes et droits indirects de Lille ja

Administration des douanes,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (esittelevä tuomari) ja D. Šváby,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Șereș,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.10.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Compagnie internationale pour la vente à distance (CIVAD) SA, edustajinaan avocat F. Citron ja avocat B. Servais,

— Ranskan hallitus, asiamiehinaan G. de Bergues, B. Cabouat, J.-S. Pilczer ja C. Candat,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

— Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek ja J. Vlácil,

— Euroopan komissio, asiamiehinään L. Bouyon ja H. van Vliet,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.12.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön tullikooduksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.11.2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2700/2000 (EYVL L 311, s. 17; jäljempänä tullikoodeksi), 236 artiklan 2 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Compagnie internationale pour la vente à distance (CIVAD) SA (jäljempänä CIVAD) ja vastaajina receveur des douanes de Roubaix, directeur régional des douanes et droits indirects de Lille ja administration des douanes ja joka koskee kantajan perusteettomasti Pakistanista peräisin olevien puuvillan tyyppisten vuodeliinavaatteiden tuonnista maksamien polkumyyntitullien palautushakemusta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Tullikoodexin 236 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuonti- tai vientitullit on palautettava, jos todetaan, että niiden määrä niitä maksettaessa ei ole ollut lain mukainen tai että niiden määrä on kirjattu tileihin 220 artiklan 2 kohdan vastaisesti.

Tuonti- tai vientitullit on peruutettava, jos todetaan, että niiden määrä niitä tileihin kirjattaessa ei ole ollut lain mukainen tai että niiden määrä on kirjattu tileihin 220 artiklan 2 kohdan vastaisesti.

Tulleja ei voida palauttaa tai peruuttaa, jos muun kuin lain mukaisen tullien määrän maksamiseen tai tileihin kirjaamiseen johtaneet seikat ovat johtuneet asianomaisen tietoisesta menettelystä.

2. Tuonti- tai vientitullit on palautettava taikka peruutettava hakemuksesta, joka on esitettävä kyseiselle tullitoimipaikalle kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona nämä tullit on annettu tiedoksi velalliselle.

Tätä määräaika on pidennettävä, jos asianomainen näyttää toteen, että ennalta-arvaamaton tapahtuma tai ylivoimainen este on estänyt hakemuksen esittämisen määräajassa.

Tulliviranomaisten on palautettava tai peruutettava tullit viran puolesta, jos ne itse havaitsevat mainitun määräajan kuluessa jonkin 1 kohdan ensimmäisessä tai toisessa alakohdassa tarkoitetuista tilanteista.”

- 4 Tullikoodexin 243 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan ”henkilöllä on oikeus hakea muutosta itseään suoraan ja henkilökohtaisesti koskevaan tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvään tulliviranomaisten päätökseen”.
- 5 Lopullinen polkumyöntitulli Egyptistä, Intiasta ja Pakistanista peräisin olevien puuvillan tyyppisten vuodeliinavaatteiden tuonnissa otettiin käyttöön 28.11.1997 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2398/97 (EYVL L 332, s. 1, ja oikaisu EYVL 1998, L 107, s. 16).

- 6 Toimenpiteistä, joita yhteisö voi toteuttaa polkumyynnitoimenpiteitä ja tukien vastaisia toimenpiteitä koskevan WTO:n riitojenratkaisuelimen hyväksymän raportin johdosta, 23.7.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1515/2001 (EYVL L 201, s. 10) 1 artiklan 1 kohdassa todetaan näistä toimenpiteistä seuraavaa:

”1. Aina kun DSB [Maailman kauppajärjestön (WTO) riitojenratkaisuelin] hyväksyy raportin [polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 22.12.1995 annetun neuvoston] asetuksen (EY) N:o 384/96 [EYVL L 56, s. 1], [muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuetulta tuonnilta suojautumisesta 6.10.1997 annetun neuvoston] asetuksen (EY) N:o 2026/97 [EYVL L 288, s. 1] tai tämän asetuksen nojalla toteutetusta yhteisön toimenpiteestä, jäljempänä ’kiistanalainen toimenpide’, neuvosto voi sen jälkeen, kun asiasta on kuultu neuvoston asetuksen (EY) N:o 384/96 15 artiklan tai neuvoston asetuksen (EY) N:o 2026/97 25 artiklan nojalla perustettua neuvoa-antavaa komiteaa, jäljempänä ’neuvoa-antava komitea’, toteuttaa yksinkertaisella enemmistöllä komission ehdotuksen perusteella yhden tai useamman aiheellisenä pitämänsä seuraavan toimenpiteen:

- a) kiistanalaisen toimenpiteen kumoaminen tai muuttaminen tai,
- b) kulloinkin aiheellisina pidettyjen erityisten toimenpiteiden antaminen.”

- 7 Kyseisen asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jollei toisin säädetä, tämän asetuksen nojalla toteutettavia toimenpiteitä noudatetaan niiden voimaantulosta alkaen, eikä niiden perusteella palauteta ennen kyseistä ajankohtaa kannettuja tulleja.”

- 8 Neuvosto totesi Intiasta peräisin olevien tavaroiden tuonnissa sovellettavista polkumyynnitulleista DSB:n 30.10.2000 ja 1.3.2001 hyväksymissä raporteissa antamien suositusten johdosta asetuksen N:o 2398/97 muuttamisesta 28.1.2002 annetun asetuksen (EY) N:o 160/2002 (EYVL L 26, s. 1) 2 artiklassa Pakistanista peräisin olevien puuvillan tyyppisten vuodeliinavaatteiden tuontia koskevan polkumyynnin vastainen menettely päättyneeksi.
- 9 Asiassa C-351/04, Ikea Wholesale, 27.9.2007 annetun tuomion (Kok., s. I-7723) tuomiolauselman 1 kohdassa todettiin, että asetuksen N:o 2398/97 1 artikla on pätemätön siltä osin kuin neuvosto sovelsi tutkinnan kohteena ollutta tuotetta koskevan polkumyynnimarginaalin määrittämiseksi kunkin kyseessä olevan tuotetyypin osalta negatiivisten polkumyynnimarginaalien ”nollaamismenetelmää”. Saman tuomion tuomiolauselman 2 kohdassa todettiin myös, että tuomion perusteena olleessa asiassa kyseessä olleen kaltaisella tuojalla, joka oli nostanut kansallisessa tuomioistuimessa kanteen päätöksistä, joilla siltä oli kannettu polkumyynnitulleja edellä mainitun asetuksen, joka oli todettu samalla tuomiolla pätemättömäksi, mukaisesti, on lähtökohtaisesti oikeus vedota pääasiassa tähän pätemättömyyteen saadakseen nämä polkumyynnitullit palautetuiksi tullikoodeksin 236 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 10 CIVAD, jonka kotipaikka on Ranskassa ja joka harjoittaa irtaimen tavaran kauppaa postimyyntinä, markkinoi Pakistanista peräisin olevia puuvillaisia vuodeliinavaatteita.
- 11 CIVAD vaati 26.7. ja 28.10.2002 päivätyillä kirjeillään tullihallinnolta niiden polkumyynnitullien palauttamista, jotka se oli maksanut asetuksen N:o 2398/97 mukaisesti 15.12.1997–25.1.1999, 1.2.–23.7.1999 ja 29.7.1999–25.1.2002 jätettyjen tuonti-ilmoitusten perusteella.
- 12 Tullihallinto hyväksyi 17.3.2008 päivätyssä kirjeessään CIVAD:n vaatimuksen 29.7.1999–25.1.2002 jätettyjen tuonti-ilmoitusten osalta. Sen sijaan se hylkäsi vaatimuksen kahden muun edellä mainitun ajanjakson aikana jätettyjen tuonti-ilmoitusten osalta sillä perusteella, että vaatimus oli tehty tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn kolmen vuoden määräajan päättymisen jälkeen.

- 13 CIVAD pyysi 24.4.2008 päivätyllä kirjeellä tullihallintoa tarkistamaan päätöstään sen takia, että CIVAD:n oli ollut mahdotonta esittää palauttamista koskevia vaatimuksiaan ennen polkumyöntitullin vastaisen menettelyn päättymisestä Pakistanista peräisin olevien tavaroiden tuonnin osalta annetun asetuksen N:o 160/2002 julkaisemista Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Tullihallinto hylkäsi tämän pyynnön 14.8.2008 päivätyllä kirjeellään.
- 14 CIVAD nosti 2.7.2009 päivätyllä asiakirjalla tullikoodeksin 243 artiklan perusteella tribunal d'instance Roubaix'ssa kanteen receveur des douanes de Roubaix'ta, directeur régional des douanes et droits indirects de Lilleä ja administration des douanesia vastaan.
- 15 Katsottuaan, että sen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaiseminen riippuu tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan tulkinnasta, tribunal d'instance de Roubaix päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- "1) Onko sellaisen yhteisön asetuksen lainvastaisuus, josta yksittäinen toimija ei voi nostaa kumoamiskannetta tosiseikkaperusteilla eikä oikeudellisilla perusteilla, katsottava sellaiseksi ylivoimaiseksi esteeksi, joka oikeuttaa [tullikoodeksin] 236 artiklan 2 kohdassa säädetyn määräajan ylittämiseen?
- 2) Jos unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen kieltävästi, onko tulliviranomaisilla [tullikoodeksin] 236 artiklan viimeisen alakohdan säännösten nojalla velvollisuus palauttaa polkumyöntitullit viran puolesta, kun mainittu säädös on WTO:n jäsenvaltion riitauttamisen johdosta todettu lainvastaiseksi,
- a) siitä päivästä lukien, jona asianomainen valtio esitti ensimmäisen ilmoituksensa, jonka mukaan se riitauttaa polkumyöntiasetuksen lainmukaisuuden
- b) siitä päivästä lukien, jona polkumyöntiasetuksen lainvastaisuuden todennut paneeli antoi raporttinsa, vai
- c) siitä päivästä lukien, jona WTO:n valituselin antoi raporttinsa, jonka johdosta Euroopan yhteisö tunnusti polkumyöntiasetuksen lainvastaiseksi?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään tietää, onko tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että asetuksen lainvastaisuus on ylivoimainen este, jonka perusteella voidaan pidentää kolmen vuoden määräaika, jonka kuluessa tuoja voi vaatia tämän asetuksen nojalla maksamiensa tuontitullien palauttamista.
- 17 Aivan aluksi on muistutettava siitä, että saadakseen tuontitullit takaisin toimijan on tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan esitettävä kyseiselle tullitoimipaikalle hakemus kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona nämä tullit on annettu tiedoksi velalliselle.
- 18 Koska nyt esillä olevassa asiassa kyse on 1.2.–23.7.1999 ja 15.12.1997–25.1.1999 maksetuista tulleista, on selvää, että CIVAD on esittänyt niitä vastaavat palautushakemukset kolmen vuoden määräajan päättymisen jälkeen.
- 19 Edellä mainitussa asiassa Ikea Wholesale annetun tuomion tuomiolauselman 1 kohdassa todettiin, että asetuksen N:o 2398/97 1 artikla on pätemätön siltä osin kuin neuvosto sovelsi tutkiminnan kohteena ollutta tuotetta koskevan polkumyöntimarginaalin määrittämiseksi kunkin kyseessä olevan tuotetyypin osalta negatiivisten polkumyöntimarginaalien "nollaamismenetelmää".

- 20 Yhteisöjen tuomioistuin tutki edellä mainitussa asiassa Ikea Wholesale antamansa tuomion 67 kohdassa myös kyseisestä pätemättömyyden toteamisesta johtuvat seuraukset ja päätyi siihen, että sellaisessa tapauksessa asetuksen N:o 2398/97 nojalla maksettujen polkumyyntitullien maksamiseen ei ole tullikoodexin 236 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua lainmukaista velvollisuutta ja kansallisten tulliviranomaisten on lähtökohtaisesti palautettava ne tämän säännöksen mukaisesti, jos tällaiselle palauttamiselle asetetut edellytykset, muiden muassa kyseisen artiklan 2 kohdassa mainittu edellytys, täyttyvät (ks. myös asia C-419/08 P, Trubowest Handel ja Makarov v. neuvosto ja komissio, tuomio 18.3.2010, Kok., s. I-2259, 25 kohta).
- 21 Edellä olevasta seuraa, että unionin tuomioistuimen todettua polkumyyntiasetuksen pätemättömäksi talouden toimija ei voi enää lähtökohtaisesti vaatia kyseisen asetuksen nojalla maksamiensa niiden polkumyyntitullien palauttamista, joiden osalta tullikoodexin 236 artiklan 2 kohdassa säädetty kolmen vuoden määräaika on päättynyt. Tullikoodexin 236 artiklan 2 kohdassa asetetaan nimittäin kolmen vuoden raja sellaisten tullien, joita ei lain mukaan ollut kannettava, palauttamiselle.
- 22 Unionin tuomioistuin on katsonut unionin oikeuden mukaiseksi kansallisen menettelysäännön, jossa asetetaan kohtuullinen preklusiivinen määräaika, jonka kuluessa talouden toimijan on vaadittava unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttamista. Tällainen preklusiivinen määräaika ei nimittäin ole omiaan vaikuttamaan siten, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen tulisi käytännössä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi. Unionin tuomioistuin on jo todennut tästä, että kolmen vuoden preklusiivista määräaika oli pidettävä kohtuullisena (ks. asia C-228/96, Aprile, tuomio 17.11.1998, Kok., s. I-7141, 19 kohta; asia C-445/06, Danske Slagterier, tuomio 24.3.2009, Kok., s. I-2119, 32 kohta ja asia C-542/08, Barth, tuomio 15.4.2010, Kok., s. I-3189, 28 kohta).
- 23 Tätä oikeuskäytäntöä sovelletaan myös silloin, kun unionin lainsäätäjä on poikkeuksellisesti päättänyt, kuten pääasiassa, yhdenmukaistaa menettelysäännöt, jotka koskevat perusteettomasti kannettujen verojen palautushakemuksia. Kohtuullisella preklusiivisella määräajalla edistetään nimittäin siitä riippumatta, onko se asetettu kansallisessa oikeudessa vai unionin oikeudessa, sekä asianosaista että kyseistä viranomaista suojaavaa oikeusvarmuutta, eikä sillä estetä oikeussubjektia käyttämästä unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettuja oikeuksiaan (ks. vastaavasti em. asia Aprile, tuomion 19 kohta; em. asia Danske Slagterier, tuomion 32 kohta ja em. asia Barth, tuomion 28 kohta).
- 24 Siitä kysymyksestä, voidaanko asetuksen N:o 2398/97 lainvastaisuus katsoa ylivoimaiseksi esteeksi, on muistutettava, että maksetut tuonti- tai vientitullit palautetaan tullikoodexin 236 artiklan nojalla vain tiettyjen edellytysten täytyessä ja nimenomaisesti säädettyissä tilanteissa. Palauttaminen muodostaa täten poikkeuksen tavanomaisesta tuonti- ja vientimenettelystä, joten säännöksiä, joissa siitä säädetään, on tulkittava suppeasti (asia C-156/00, Alankomaat v. komissio, tuomio 13.3.2003, Kok., s. I-2527, 91 kohta ja asia C-78/10, Berel ym., tuomio 17.2.2011, Kok., s. I-717, 62 kohta).
- 25 Näin ollen tullikoodexin 236 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua ylivoimaisen esteen käsitettä on tulkittava suppeasti.
- 26 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ylivoimaisen esteen käsitteen sisältö ei ole samanlainen kaikilla unionin oikeuden soveltamisaloilla vaan sen merkitys on määritettävä sen oikeudellisen yhteyden mukaan, jota sen vaikutusten on tarkoitettu koskevan (asia C-314/06, Société Pipeline Méditerranée et Rhône, tuomio 18.12.2007, Kok., s. I-12273, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Tullisäännösten yhteydessä ylivoimaisen esteen käsitteen on ymmärrettävä periaatteessa tarkoittavan sellaisia epätavallisia ja ennalta arvaamattomia olosuhteita, joihin siihen vetoavan ei ole ollut mahdollista vaikuttaa ja joiden seurauksia ei olisi voitu välttää kaikesta noudatetusta huolellisuudesta huolimatta (asia C-334/08, komissio v. Italia, tuomio 8.7.2010, Kok., s. I-6865, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 28 Tästä seuraa, kuten unionin tuomioistuin on jo aiemmin täsmentänyt, että ylivoimaisen esteen käsite sisältää objektiivisen osan, joka muodostuu olosuhteista, jotka ovat toimijan kannalta epätavallisia ja joihin se ei voi vaikuttaa, sekä lisäksi subjektiivisen osan, joka koskee asianomaisen velvollisuutta suojautua epätavallisen tapahtuman seurauksilta toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä joutumatta tekemään kohtuuttomia uhrauksia (em. asia *Société Pipeline Méditerranée et Rhône*, tuomion 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Pääasian kaltaisessa tapauksessa kumpikaan näistä kahdesta osasta ei täyty.
- 30 Yhtäältä objektiivisesta osasta on todettava, että asetuksen N:o 2398/97 kaltaisen polkumyynniasetuksen lainvastaisuutta ei voida katsoa epätavalliseksi olosuhteeksi. Tästä riittää, kun muistutetaan, että Euroopan unioni on oikeusunioni, jossa valvotaan, että sen toimielinten, elinten ja laitosten toimet ovat erityisesti EU- ja EUT-sopimusten mukaisia. Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 56 kohdassa, unionin oikeudelle on luonteenomaista, että tiettyjä siihen sisältyviä säännöksiä voidaan todeta pätemättömiksi.
- 31 Subjektiivisesta osasta on todettava, että pääasian kantaja olisi voinut esittää palautushakemuksen erityisesti asetuksen N:o 2398/97 pätevyyden riitauttamiseksi heti maksettuaan ensimmäisen kerran polkumyynnitulleja kyseisen asetuksen nojalla.
- 32 Tästä on muistutettava, että kyseisissä perussopimuksissa on luotu täysin kattava oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmä, jonka tarkoituksena on antaa unionin toimielinten, elinten ja laitosten toimiin kohdistuva laillisuusvalvonta unionin tuomioistuimen tehtäväksi (ks. asia C-550/09, E ja F, tuomio 29.6.2010, Kok., s. I-6213, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Tässä yhteydessä on niin, että kun talouden toimija, joka katsoo kärsivänsä vahinkoa lainvastaisena pitämänsä polkumyynniasetuksen soveltamisen takia, on tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan nojalla esittänyt maksamiensa tullien palautushakemuksen, joka on sitten hylätty, se voi saattaa asian toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi ja vedota tuossa tuomioistuimessa kyseisen asetuksen lainvastaisuuteen. Kansallinen tuomioistuin voi esittää sitten unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti kysymyksen kyseisen asetuksen pätevyydestä, tai sen on tilanteen mukaan esitettävä tällainen kysymys (em. asia *Trubowest Handel ja Makarov v. neuvosto ja komissio*, tuomion 24 kohta).
- 34 Koska CIVAD:n oli mahdollista riitauttaa asetuksen N:o 2398/97 pätevyys ennen tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn kolmen vuoden määräajan päättymistä esittämällä kyseisen 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukainen palautushakemus, edellä mainitussa asiassa *Ikea Wholesale* myöhemmin todettua asetuksen pätemättömyyttä ei voida katsoa ylivoimaiseksi esteeksi, joka olisi estänyt pääasian kantajaa jättämästä palautushakemusta edellä mainitussa määräajassa.
- 35 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että asetuksen lainvastaisuus ei ole tässä säännöksessä tarkoitettu ylivoimainen este, jonka perusteella voidaan pidentää kolmen vuoden määräaikaa, jonka kuluessa tuoja voi vaatia tämän asetuksen nojalla maksamiensa tuontitullien palauttamista.

Toinen kysymys

- 36 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa toisella kysymyksellään tietää, onko tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohtaa tulkittava siten, että kansallisilla viranomaisilla on velvollisuus palauttaa viran puolesta sellaisen asetuksen nojalla kannetut polkumyynnitullit, josta DSB totesi myöhemmin, ettei se ole Maailman kauppajärjestön (WTO) perustamisesta tehdyn sopimuksen, joka on allekirjoitettu Marrakeshissä 15.4.1994 ja hyväksytty Uruguay'n kierroksen monenvälisissä

kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22.12.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1), liitteessä 1 A olevan vuoden 1994 tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen VI artiklan soveltamisesta tehdyn sopimuksen (EYVL 1994, L 336, s. 103; jäljempänä polkumyyntisopimus) mukainen.

- 37 Aluksi on palautettava mieliin, että tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan mukaan tulliviranomaisten on palautettava tai peruutettava tuonti- tai vientitullit viran puolesta, jos ne itse havaitsevat kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona nämä tullit on annettu tiedoksi velalliselle, että niiden määrä ei ollut saman artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla lainmukainen.
- 38 DSB:n toteamus, jonka mukaan polkumyyntiasetus ei ole polkumyyntisopimuksen mukainen, ei voi olla sellainen olosuhde, jonka perusteella tullit voidaan palauttaa tullikoodeksin 236 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti.
- 39 Unionin toimielinten, elinten ja laitosten toimilla on nimittäin laillisuusolettaman vuoksi oikeusvaikutuksia niin kauan kuin niitä ei ole peruutettu, kumottu kumoamiskanteen johdosta tai todettu pätemättömiksi ennakkoratkaisupyynnön tai lainvastaisuusväitteen vuoksi (asia C-475/01, komissio v. Kreikka, tuomio 5.10.2004, Kok., s. I-8923, 18 kohta ja asia C-199/06, CELF ja ministre de la Culture et de la Communication, tuomio 12.2.2008, Kok., s. I-469, 60 kohta).
- 40 Koska ainoastaan unionin tuomioistuimella on toimivalta todeta polkumyyntiasetuksen kaltaisen unionin toimen pätemättömyys ja koska toimivallan tarkoituksena on taata oikeusvarmuus varmistamalla, että unionin oikeutta sovelletaan yhdenmukaisesti (ks. yhdistetyt asiat C-188/10 ja C-189/10, Melki ja Abdeli, tuomio 22.6.2010, Kok., s. I-5667, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), se seikka, että DSB on todennut, ettei polkumyyntiasetus ole polkumyyntisopimuksen mukainen, ei vaikuta olettamaan sellaisen asetuksen laillisuudesta.
- 41 Koska siis unionin toimivaltaiset toimielimet eivät ole todenneet asetusta pätemättömäksi eivätkä muuttaneet tai kumonnet sitä, asetus N:o 2398/97 on edellä mainitun DSB:n toteamuksen jälkeenkin kaikilta osiltaan velvoittava ja välittömästi sovellettavissa kaikissa jäsenvaltioissa.
- 42 Asetuksen N:o 1515/2001 1 ja 3 artiklan mukaan on niin, että kun DSB hyväksyy raportin unionin polkumyynti- tai tukialalla toteuttamasta toimenpiteestä, neuvosto voi tapauskohtaisesti kumota sellaisen toimenpiteen tai muuttaa sitä tai toteuttaa aiheellisina pitämänsä erityiset toimenpiteet, ja jollei toisin säädetä, neuvoston mahdollisesti näin toteuttamia toimenpiteitä noudatetaan niiden voimaantulosta alkaen eikä niiden perusteella palauteta ennen kyseistä ajankohtaa kannettuja tulleeja.
- 43 Tästä seuraa, että koska yhteisöjen tuomioistuin ei ollut todennut ennen 27.9.2007, jolloin se antoi edellä mainitussa asiassa Ikea Wholesale tuomion, asetusta N:o 2398/97 pätemättömäksi eikä sitä ollut kumottu eikä muutettu asetuksella N:o 160/2002 – ja siitä riippumatta, mitä DSB oli todennut asetuksen N:o 2398/97 yhteensopivuudesta polkumyyntisopimuksen kanssa –, kyseiseen asetukseen sovellettiin laillisuusolettamaa siten, että kansalliset tulliviranomaiset eivät voineet ennen tätä päivää katsoa, että kyseisen asetuksen säännösten nojalla määrättyjen polkumyyntitullien maksamiseen ei olisi tullikoodeksin 236 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua lainmukaista velvollisuutta. Näin ollen ne eivät myöskään pystyneet ennen tuota päivää palauttamaan tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan perusteella asetuksen N:o 2398/97 nojalla maksettuja polkumyyntitulleja viran puolesta.
- 44 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 236 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohdtaa on tulkittava siten, että sen mukaan kansalliset viranomaiset eivät voi palauttaa viran puolesta unionin asetuksen nojalla kannettuja polkumyyntitulleja sillä perusteella, että DSB on todennut, ettei asetus ole polkumyyntisopimuksen mukainen.

Oikeudenkäyntikulut

- 45 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92, sellaisena kuin se on muutettuna 16.11.2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2700/2000, 236 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että asetuksen lainvastaisuus ei ole tässä säännöksessä tarkoitettu ylivoimainen este, jonka perusteella voidaan pidentää kolmen vuoden määräaikaa, jonka kuluessa tuoja voi vaatia tämän asetuksen nojalla maksamiensa tuontitullien palauttamista.**
- 2) **Asetuksen (ETY) N:o 2913/92, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2700/2000, 236 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohtaa on tulkittava siten, että sen mukaan kansalliset viranomaiset eivät voi palauttaa viran puolesta unionin asetuksen nojalla kannettuja polkumyyntitulleja sillä perusteella, että riitojenratkaisuelin on todennut, ettei asetus ole Maailman kauppajärjestön (WTO) perustamisesta tehdyn sopimuksen, joka on allekirjoitettu Marrakeshissä 15.4.1994 ja hyväksytty Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22.12.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY, liitteessä 1 A olevan vuoden 1994 tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen VI artiklan soveltamisesta tehdyn sopimuksen mukainen.**

Allekirjoitukset